

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 22 став 1 точка 16, член 43 став 2 и член 192 (Службен весник на Република Македонија бр.16/11, 136/11, 79/13, 164/13, 41/14, 151/14, 33/15, 192/15, 215/15, 6/16, 53/16 и 189/16) и член 44 став 3 од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности (Службен весник на Република Македонија бр.143/11, 78/13, 33/15 и 207/16), на седницата одржана на 21.03 2017 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА МЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ОРГАНИЗИРАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ПАЗАРОТ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. Одлуката на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија УП1 бр. 02-1342/1 од 14 ноември 2005 година за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија на Операторот на пазар на електрична енергија на Македонија, Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост - Скопје, ул. Максим Горки бр.4, Скопје, Република Македонија, со скратен назив: АД МЕРСО - Скопје (Службен весник на Република Македонија бр. 98/05), се менува по службена должност, согласно член 192 од Законот за енергетика и член 44 став 3 од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.
2. Правата и обврските на носителот на лиценцата за организирање и управување со пазарот на електрична енергија се утврдени во пречистениот текст на Прилог 1 „Лиценца за вршење на енергетска дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија “ кој што е составен дел на оваа одлука.
3. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.
4. Оваа Одлука влегува во сила од денот на донесувањето, а ќе се објави во Службен весник на Република Македонија.

О б р а з л о ж е н и е

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, постапувајќи по службена должност, ја утврди потребата од усогласување на енергетската дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија онака како што е во Законот за енергетика. Имено во 2005 година кога за прв пат е издадена лиценцата на Операторот за пазар на електрична енергија на АД МЕРСО – Скопје пазарот на електрична енергија не беше либерализиран така што правата и обврските беа помали отколку по либерализацијата на пазарот на електрична енергија.

Од тие причини е произлезена и потребата за менување на лиценцата за организирање и управување со пазарот на електрична енергија по службена должност. Во измената на лиценцата организирање и управување со пазарот на електрична енергија се додадени правата и обврските на Операторот на пазар на електрична енергија при вршењето на дејноста кои произлегуваат од либерализацијата на пазар на електрична енергија.

Исто така, усогласувањето на лиценцата се однесува и на обврската за доставување на податоци потребни за следење и контрола на пазарот на електрична енергија. Врз основа на оваа измена носителот на лиценцата, ќе има обврска бараните податоци да ги доставува на начин и во рокови дефинирани во Правилникот за следење на функционирањето на енергетските пазари (Службен весник на Република Македонија бр. 207/16 и 215/16).

ПРАВНА ПОУКА: Против оваа Одлука може да се поднесе жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на енергетиката, во рок од 15 дена од приемот.

УП1 Бр. 12-47/17
21.03.2017 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
Димитар Петров

ЛИЦЕНЦА
ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ
ОРГАНИЗИРАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ПАЗАРОТ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

- 1. Име и седиштето на носителот на лиценцата**
Оператор на електропреносниот систем на Македонија, Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост - Скопје, со скратено име: АД МЕПСО – Скопје (во понатамошниот текст: носител на лиценцата) со седиште на адреса ул. Максим Горки бр.4, Скопје.
- 2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата**
Организирање и управување со пазарот на електрична енергија
- 3. Датум на издавање на лиценцата**
14 Ноември 2005 година
- 4. Временски период на важење на лиценцата**
35 години
- 5. Датум до кога важи лиценцата**
14 Ноември 2040 година
- 6. Евидентен број на издадената лиценца**
EE - 03.06.1/05.02/17
- 7. Број на деловниот субјект - 5933781**
- 8. Единствен даночен број - 4030004529600**
- 9. Вид и обем на енергетската дејност што се врши**
Со оваа лиценца се определуваат начинот и условите за вршење на енергетската дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија како регулирана дејност од јавен интерес, правата и обврските на носителот на лиценцата, како и неговата функција на пазарот на електрична енергија.
Како енергетска дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија, во смисла на оваа лиценца, се смета организирање и управување на пазарот на електрична енергија кој претставува систем на купување и продавање на електрична енергија врз основа на понудата и побарувачката со примена на услови и постапки пропишани врз основа на Законот за енергетика и Правилата за пазар на електрична енергија.
- 10. Подрачје на вршење на организирањето и управувањето со пазарот на електрична енергија**
Врз основа на Законот за енергетика и одредбите од оваа лиценца, носителот на лиценцата врши организирање и управување со пазарот на електрична енергија во Република Македонија.
- 11. Обврски за носителот на лиценцата**
Носителот на лиценцата е должен да:
 - го организира и управува пазарот на електрична енергија во Република Македонија и тоа пазарот со билатерални договори и дневниот пазар на електрична енергија со примена на листа на приоритети, во согласност со начелата на јавност, транспарентност, недискриминаторност и конкурентност;

- доставува информации до операторот на електропреносниот систем потребни за изготвување на распоредот за диспечирање согласно Правилата за пазар на електрична енергија;
- води евиденција за физичките трансакции на електрична енергија, врз основа на информациите за трансакциите за купопродажба и транзит на електрична енергија, доставени од учесниците на пазарот на електрична енергија;
- го воспостави, организира и контролира тргувањето со моќност, електрична енергија, вклучувајќи го и меѓународното тргување;
- врши регистрација на учесниците на пазарот на електрична енергија и потврдување на известувањата за физички распореди и склучени договори;
- води листа на потрошувачи кои можат самостојно да учествуваат на пазарот на електрична енергија и најдоцна до 30 април да ја објавува на својата веб страна;
- да ги извести потрошувачите кои се избришани од листата и го изгубиле правото за самостојно учество на пазарот на електрична енергија да ги извести во рок од 5 дена по објавата на листата;
- ги објави листите на мали потрошувачи на својата веб страна да кои што го губат статусот на тарифни потрошувачи во соработка со операторот на електропреносниот систем и операторите на електродистрибутивните системи;
- води Регистар за учесници на пазар на електрична енергија;
- води Регистар на балансно одговорни страни и балансни групи;
- врши купување и продавање на произведена електрична енергија од повластените производители на електрична енергија, врз основа на склучен договор за откуп на електрична енергија, по повластени тарифи;
- ја продаде произведената електрична енергија од повластените производители на електрична енергија на снабдувачите и на трговците со електрична енергија
- според просечна цена од претходниот месец по која ја откупил од Повластените производители на електрична енергија зголемена за трошоците за урамнотежување и потребните системски услуги;
- изготвува и објавува на својата веб страна прелиминарни прогнози на потрошувачката и производството на електрична енергија за целиот енергетски систем за календарскиот месец најдоцна 15 дена пред почетокот на месецот;
- во соработка со операторот на електропреносниот систем изготвува и објавува на својата веб страна прогнози за целиот енергетски систем за потрошувачката и прелиминарни часовни прогнози за производството на електрична енергија за 7 дена пред денот на физичка испорака на електрична енергија;
- изготвува конечни часовни прогнози за потрошувачката на електрична енергија во електроенергетскиот систем и прогнозираното часовно производство од повластените производители на електрична енергија да ги објави на својата веб страна најдоцна до 10 часот еден ден пред рокот на доставување на физичките распореди;
- го прикаже процентот на учество на произведената електрична енергија од повластените производители на електрична енергија од вкупната потрошувачка и истиот процентуално да го распредели на снабдувачите и трговците;
- изготвува и доставува до Регулаторната комисија за енергетика процедури за функционирање на дневниот пазар со примена на листа на приоритети;
- врши порамнување на договорените и реализираните трансакции врз основа на мерењата направени од страна на операторите на соодветните системи ;
- врши пресметки за преземената, пренесената и испорачаната електрична енергија помеѓу учесниците на пазарот на електрична енергија, како и настанатите неуррамнотежувања помеѓу најавените и реализираните трансакции и пресметките ги доставува до операторот на електропреносниот систем
- ги почитува законите, другите прописи и општи акти кои се однесуваат на заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, заштита на работниците, заштита на техничките средства и опрема;

- ги почитува Мрежните правила за пренос на електрична енергија (во понатамошниот текст: Мрежни правила), Правилата за пазар на електрична енергија, правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон.
- доставува податоци и информации согласно Правилникот за следење на функционирањето на енергетските пазари.

12. Обврска за известување и објавување

Операторот на пазарот на електрична енергија е должен навремено да ги ажурира и објавува информациите поврзани со функционирањето на пазарот. На својата веб страна да ги објавува сите извештаи, документи и информации согласно закон кои се од јавен карактер а се од интерес на учесниците на пазарот на електрична енергија.

Операторот на пазарот на електрична енергија е должен најдоцна до 10 часот на својата веб страна да ги објави информациите за секој трговски интервал кои се однесуваат од претходниот ден и тоа податоци за:

- цена за пресметка на надоместок за отстапување, определена согласно Правилата за пазар на електрична енергија и
- збирни податоци за набавените количини на балансната електрична енергија и ангажираните системски услуги во соработка со операторот на електропреносниот систем.

13. Постапување со договори

Носителот на лиценцата е должен да:

- постапува согласно Договорот за условите и начинот за учество на пазарот;
- постапува согласно Договорот за балансна одговорност;
- постапува согласно Договорот за откуп на електрична енергија од повластените производители;
- ги одобрува конечните физичките распореди во соработка со операторот на електропреносниот систем.

14. Надоместоци за отстапувања

Операторот на пазар на електрична енергија согласно Методологијата за пресметка на надоместокот за услугите за урамнотежување, врши пресметка на отстапувањата на балансната група врз основа на разликата помеѓу потврдените физички распореди и измерената количина на електрична енергија. Надоместокот за услугите за урамнотежување се пресметува за секој календарски месец.

15. Надоместок за користење на пазарот на електрична енергија

Надоместокот за користење на пазарот на електрична енергија го плаќаат снабдувачите или трговците во име на потрошувачите во Република Македонија со коишто имаат склучено договори за снабдување, односно продажба на електрична енергија.

Надоместокот за користење на пазарот на електрична енергија го плаќаат и операторите на електропреносниот и дистрибутивните системи кога купуваат електрична енергија за покривање на загубите на електрична енергија.

Операторот на пазар на електрична енергија го пресметува надоместокот за користење на пазарот врз основа на објавена тарифа која претходно е одобрена од Регулаторната комисија за енергетика.

16. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца за вршење на енергетска дејност;
- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за

- средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието; и
- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

17. Доверливост на информациите

Носителот на лиценцата е должен во согласност со закон, да обезбеди и да гарантира доверливост на комерцијалните и деловните податоци од склучените договори на учесниците на пазарот на електрична енергија.

18. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да достави годишен извештај за делокругот на своето работење, вклучувајќи го и извештајот за финансиското и деловното работење во претходната година. Годишниот извештај со сите прилози задолжително се доставува и во електронска форма.

Годишниот извештај треба да содржи податоци за:

1. трансакциите со електричната енергија, број на номинции за физичките распореди, како и информации за балансна регулација;
2. финансиски извештај за организирањето и управувањето со пазарот на електрична енергија, составен од:
 - биланс на состојба и биланс на успех,
 - извештај за промените во главнината,
 - извештај за паричните текови,
 - применетите сметководствени политики, и
 - други објаснувачки белешки подготвени во согласност со меѓународните сметководствени стандарди;
3. превземени мерки во текот на претходната година за:
 - обука и стручно усовршување на вработените заради сигурно, безбедно и квалитетно организирање и управување со пазарот на електрична енергија,
 - заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето,
 - спроведување на мониторинг врз сопственото работење,
 - обезбедување на услови за сигурно, континуирано и квалитетно организирање и управување со пазарот на електрична енергија,
 - организирање и управување со пазарот на електрична енергија во услови на кризна состојба, промена на условите на светскиот пазар, како и воена и вонредна состојба;
4. состојба со кадровска екипираност за извршување на поодделни задачи при организирањето и управувањето со пазарот на електрична енергија;
5. извршени инспекциски надзори и контроли од страна на надлежни инспекциски и други државни органи, со приложени фотокопии на записниците, извештаите и решенијата од извршените надзори и контроли;
6. бизнис план за тековната година и оценка за реализирање на бизнис планот во претходната година;
7. реализација на обврската за информирање на учесниците на пазарот на електрична енергија и превземени мерки за подобрување на квалитетот на услугата.

19. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на енергетската дејност

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- известување за регистрација, повлекување и суспензија на секој учесник на пазарот на електрична енергија поодделно;
- известување за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз организирањето и управувањето со пазарот на електрична енергија;
- сите договори во врска со организирањето и управувањето со пазарот на електрична енергија.

20. Обврска за овозможување на непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен, по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да и овозможи непосреден увид во целокупната документација за организирањето и управувањето со пазарот на електрична енергија, во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

21. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши исклучиво во согласност со одредбите од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

22. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.